

PRAVOPIS**SHODA PŘÍSUDKU S PODMĚTEM**

Shoda přísudku s podmětem je pouze v minulém čase.
V přítomném čase je vždy **-í**: *žehlí, ví, chumelí, spí, nosí.*

rod mužský životný	-i <i>Hoši hráli fotbal. Sněhuláci roztáli.</i>
rod mužský neživotný	-y <i>Vodopády šuměly. Davy lidí tancovaly.</i>
rod ženský	-y <i>Ženy uklízely. Děti si hrály.</i>
rod střední	-a <i>Stavení osiřela. Kuřata pípala.</i>
alespoň jedno podstatné jméno rodu mužského životného	-i <i>Ženy i muži pracovali. Pes, kočka i kuřata běhali po dvoře.</i>
žádné podstatné jméno rodu mužského životného, alespoň jedno podstatné jméno rodu mužského neživotného nebo rodu ženského	-y <i>Domy, stodoly i všechna ostatní stavení chátaly. Husa i housata štěbetaly. Obě husy i house štěbetaly.</i>
všechna podstatná jména středního rodu v množném čísle	-a <i>Štěňata i kořata spala. Housata, káčata a kuřata běhala.</i>
všechna podstatná jména středního rodu, alespoň jedno z nich v jednotném čísle	-y <i>Štěně i kotě spaly. Štěně i kořata spaly. Štěňata i kotě spaly. House, káčata a kuřata běhaly.</i>

1. Doplňte správné koncovky v přičestí minulém.

Pestří draci se třepetal**i** ve větru.
Podnební činitel**i** byli vzati v úvahu.
Podnebné činitele byl**y** vzaty v úvahu.
Čitatele a jmenovatele zlomků by mohl**i** být dělen**i** čtyřmi.
Čitatele a jmenovatele zlomků by mohl**y** být dělen**y** čtyřmi.
Na stole ležel**i** čerství uzenači.
Uzenáče dlouho nevydržel**y**, snědl**i** jsme je k večeři.
Ledoborce byl**y** zasažen**y** torpédem.
Ledoborci byl**i** zasažen**i** torpédem.
Nosiči zavazadel odpočíval**i** ve stínu stromů.
Železné nosiče zrezivěl**y**.
Vařiči rozpustil**i** v kotlích pevnou bílou hmotu a dal**i** se do výroby lepidla.
Pokazil**y** se nám dva nové elektrické vařiče.
Lidičky, kam jste utíkal**i**?
Koně volně pobíhal**i** v ohradě.
Dřevěné houpací koně stál**y** v rohu dětského pokoje.
Včera do školy přišl**i** rodiče všech devátáků.
Volné dny utekl**y** příliš rychle.
Chladné a pošmourné dni pominul**y**.

dni/dny __+ly

Miliony lidí přišl**y** o život během druhé světové války.
Řady návštěvníků čekal**y** na slavnostní otevření Národního muzea.
Davy lidí se hrnul**y** do sportovní haly na hokejový zápas.
Hříbě, tele a kůzle se pás**y** na louce celý den.
Lidé a stroje zvítězil**i** v závodě s časem.
Ovce a jehňata odešl**y** k vodě.
Rozsudek není pravomocný, neboť státní zástupkyně i obhajoba si vzal**y** zákonnou lhůtu na rozmyšlenou.
Okna zářil**a** do noci.
Návštěvníci pozoroval**i** stroje, které pracoval**y** s naprostou přesností.
Silně na mne zapůsobil**i** Jiráskovi Psohlavci.
Poškozené jeřáby spravoval**i** mechanici celý den.
Foglarovy Rychlé šípy uchvátily dětské i dospělé čtenáře již před mnoha lety.
Rakousko a Německo přistoupil**y** k jednání.
Francie a Švýcarsko také vyslal**y** své závodníky.
Česká televize a Český rozhlas byl**y** oceněn**y** za tento projekt.

i/í, y/ý PO OBOJETNÝCH SOUHLÁSKÁCH**2. Doplňte i/y, í/ý.**

nebyvalý blahobyt, starobylé obyčej, široké obinadlo, střelbitý pohyb, odrážel se bidlem, tramvaj byla nabitá k prasknutí, četl jsem o dobytí hradu, pálí ho dobré bydlo, chodník zarůstá býlím, rozkvetlá líska, plíží se neslyšně, splývavý oděv, plytké řeči, princezna oplývala krásou, lišejník, předmět doličný, umlít kávu, lyska je vodní pták, lišaj smrtihlav, tebou líčený příběh je pravdivý, ozdobný pruh na stěně stavby se nazývá vlys, vysmýčit sklep, kmitavé světlo, štíhlý minaret, mylná domněnka, komíhal nohama, Nezamysl a Křesomysl, výmyk na hrazdě, nedomykavost chlopní, horský průsmyk, sumýš je mořský živočich, mys Dobré naděje, omítl zeď, mykaná přize, topil pilinami, řídká pytlovina, spínací špendlík, egyptská pyramida, neopeřené písle, pitvořil se, nevzpírej se, houba pychavka, opiloval hrany, osířelý chlapec, sívý holub, dětské osypky, sípavý hlas, zelená osika, sirnaté páry, houba syrovinka, prosívat písek, silo na obilí, vymanil se z osidel, zámek Sychrov, rozviklaná lavička, hlasitý povyk, výsek masa, vířivý vír, ozdobný vikýř, zajímavá viněta, visutý most, nedělej cavyky, vyza je sladkovodní ryba, vít věnec, vískala ho vlasech, nedal se ničím viklat, prozíravý člověk, vyzývavé chování, vzývali své bohy, zírá do dálky, není slušné přezírat své spolupracovníky, přijde brzičko, co to visí ve vikýři, zub se viklá, cizí jazyk, jak se nazývá letiště Ruzyně, mlynář musí umlít obilí

Výhradně s měkkým i se píší slova vidět, viset, vítat, vinit, vinout, viklat, vířit, vidlička, vidle, vikýř, vítěz.

PRAVOPIŠ SKUPIN bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně

Písmeno ě po písmenech *b, p, v, f* naznačuje výslovnost [bje], [pje], [vje], [fje], např. *běhat* [bjehat], *zpěvák* [zpjevák], *věk* [vjek], *o žirafě* [žirafje].

Ve slovech, v nichž se **k základu počínajícím skupinou je-** připojuje předpona **ob-, v-, od-**, aj. se píše **-je-**, např. *objevit, vjet, odjet* aj.

Skupinu **mě** píšeme nezměněně ve slovním základu, např. *změna, město*.

Skupinu **mně** píšeme ve slovech odvozených, nejčastěji od přídavných jmen na **-mný** (*příjemný – příjemnější; příjemně*) a dále ve slovech **zapomněl, opomněl, připomněl, vzpomněl, pomněnka, domněnka**.

Ve slovech odvozených od **podstatných jmen, zájmen a příslovcí** píšeme **mě**, např. *um – umět, rozum – rozumět, dorozumět, porozumění, sám – osamělý, tam – tamější, soukromý – soukromě*.

3. Doplňte.

objem krychle, Libuše věstila slávu Prahy, sběračka, důležitý objev, oběti války, obětavá práce, matčino objetí, zrakové vjemy, zbouraný objekt, kolují o něm podivné zvěsti, peníze jsou oběživo, zapomnětlivost, porozumění, nedorozumění, němě, chromě, sebevědomě, uzemnění drátů, soukromě, zatemnění oken, zřejmě mu špatně rozuměl, v ztemnělé noci, tamější obyvatelé, pocit osamění, neudělal to vědomě, mylná domněnka, kouzelný měšec, peněžní měna, konal podvědomě

4. Ve které z následujících možností je slovo zapsané s pravopisnou chybou?

A) květy pomněnek, úžasem oněměl, objevné cesty, pevné objetí, válečné oběti

B) rozumněl mi, už jsem si vzpomněl, tamější obyvatelé, zapomnětlivý student

(správně: rozuměl)

C) zatmění Měsíce, zatemnění oken, uzemnění hromosvodu, sluchový vjem

D) vyměnit měřidlo, řeka je mělká, neměl mě rád, objel ve tmě objemný objekt

PSANÍ VELKÝCH PÍSMEN VE VLASTNÍCH JMÉNECH A NÁZVECH

1. **Všechna jednoslovná vlastní jména píšeme s velkým počátečním písmenem:**
Novák, Čech, Brno, Berounsko
2. **Ve víceslovných názvech, které jsou utvořeny z obecných jmen, píšeme velké písmeno obvykle pouze u prvního slova:** *Česká republika, Orlické hory, Švédské království (i Království švédské), Velký bariérový útes, Velká příkopová propadlina*
3. **Ostatní výrazy píšeme s velkým písmenem, pokud jsou vlastním jménem nebo vlastním názvem.**
Vysoké Tatry, Jižní Amerika, Latinská Amerika, Jižní Korea, Severní Irsko, Podkarpatská Rus, Bílé Karpaty
4. **V zeměpisných a místních názvech píšeme výrazy ostrov, poloostrov, mys, záliv, moře, řeka, ulice, třída, náměstí, nábřeží, sady, most, alej apod. vždy s malým písmenem:**
Pyrenejský poloostrov, Mírové náměstí, most Legií, ulice Česká, ulice Bratří Čapků, třída Generála Píky
5. **Je-li v názvu předložka, píše se předložka i slovo následující po předložce s velkým písmenem:**
ulice Pod Vrchem, náměstí Mezi Stromy, dům U Minuty, divadlo U Hybernů, hotel Pod Lípou
6. **S velkým písmenem píšeme jména příslušníků rodů, rodin, národů, kmenů a jména obyvatelská:**
Habsburkové, Jandovi, Slovan, Francouz, Pražan
7. **S malým písmenem píšeme jména členů organizací, stoupců různých směrů, přívrženců sportovních klubů, příslušníků náboženských vyznání, mnišských řádů:**
zelení (členové Strany zelených), husité, spartáni, impresionisté, katolíci, evangelíci
8. **Jména orgánů států a měst:** *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky*
9. **Školy, úřady, fakulty – první slovo s velkým písmenem, je-li udáno přesné určení.**
Pokud **udáno není**, píšeme **malé písmeno:** *Základní škola Senohraby x základní škola, Filosofická fakulta Masarykovy univerzity x filosofická fakulta, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.*
U univerzit se velké písmeno píše i tehdy, je-li vypuštěn název sídla: *Dokončil Univerzitu Palackého.*
10. **Názvy společenských organizací:** *Lékařská komora, Kruh přátel dobrého jídla*
11. **Jména států a správních oblastí:** *Dánské království, Jihomoravský kraj*
12. **Jména staveb - slova hrad, zámek, věž, rozhledna se píší s malým písmenem, druhé slovo s velkým písmenem:**
Pražský hrad, hrad Kost, zámek Náchod (ale náchodský zámek), rozhledna Barborka
PAMATUJ: název **Hrad** ve významu **Pražský hrad** píšeme **s velkým písmenem** (*prezident přijel na Hrad*)
13. **Názvy chrámů, katedrál, kostelů a kaplí – s velkým písmenem nejčastěji jen podstatné jméno:**
kostel svatě Anny, kaple svatého Kříže, chrám svatě Barbory
PAMATUJ: *Chrást svatého Víta i Svatovítský chrám (chrám na Pražském hradě)*
14. **Názvy uměleckých děl, novin, časopisů, dokumentů – první slovo s velkým písmenem:**
Lovci mamutů, Zlatá bula sicilská, Bible kralická, Kralická bible, Rukopis zelenohorský, Zelenohorský rukopis, Ústava České republiky
15. **Názvy významných dějinných událostí a svátků – první slovo s velkým písmenem:** *Vánoce, Velikonoce, Velký pátek, Štědrý den, Velká francouzská revoluce, Pražské povstání, Mezinárodní den žen*
PAMATUJ: *na Nový rok (první den v roce) x v novém roce (v celém roce)*
!! s malým písmenem se píší spojení se slovem válka: třicetiletá válka, válka růží, druhá světová válka
16. **Názvy společenských, kulturních a sportovních akcí:** *Země živitelka (výstava), Čtyřicátý pátý mezinárodní filmový festival v Karlových Varech*
17. **V některých tradičních titulech, užívaných pro významné osobnosti:**
Jasnosti, Jeho Milost, Mistr Mikoláš Aleš ale: mistr Jan Hus x M. Jan Hus

Velké písmeno se používá také k naznačení společenské nebo náboženské úcty.
V úřední korespondenci píšeme *Vy, Váš* (v soukromé korespondenci lze psát *vy, ty, váš, tvůj*).

5. Podtrhněte slova, ve kterých se bude psát velké počáteční písmeno.

Štrbské pleso, na konci ulice U Vodojemu je restaurace U Dřevěné vidličky, jižní Evropa, Severní Amerika, Severní ledový oceán, Spojené státy americké, Olomoucko, olomoucké okolí, sídliště Jižní Město v Praze, náměstí Míru, Kostelec nad Černými lesy, cukrárna U Dvou koček, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Kutná Hora, Kašperské Hory, nové vydání Pravidel českého pravopisu, Bible kralická, Kralická bible, Akademie múzických umění, Organizace spojených národů, Česká filharmonie, Zlínský kraj, podkrkonošský kraj, první republika, druhá světová válka, Mezinárodní den studentstva, Květná neděle, Hromnice, advent, Štědrý den, Velká francouzská revoluce, Zlatá bula sicilská, mistrovství republiky, gól spartany vzpružil, husité, katolíci, salám Vysočina, Francouz, francouzský sýr, Pařížan, Evropan, mimozemšťan, Vaše Výsosti, Mistr Alois Jirásek, mistr Jan Hus, víly a rusalky, Moravský kras, Český ráj, violka vonná, Václav Druhý

PSANÍ PŘEDPON s-/se-, z-/ze- vz-/vze-**PŘEDPONY s-/se, /z-/ze**

Předpony s/z, popřípadě se/ze **nesou ve většině případů význam** a právě podle něho se rozhodujeme, kterou z těchto předpon použít.

s-/se-	směr dohromady, dovnitř	(sbírat, svázet, sečíst)
	shora dolů	(spadnout, slézt, seskočit)
	z povrchu pryč	(smazat, seškrábat)
z- /ze-	dokončení děje	(zlomit, zranit, zestručnit)
	stávat se nějakým	(zlidovět, zpevnit, zesílit)
vz-/vze-	vzhůru	(vztyčit, vzpažit, vzejít)

Slova, která si je třeba osvojit z paměti:

s-
schovat, schrupnout si, sklidit, skonat, skončit, skoupit, skoupý, spáchat, spálit, spasit, splašit se, splnit, spořádat, spotřebovat, spropitné, sprovodit (ze světa), strávit, strnout, strpět, stvořit, stýskat si, shnit, shořet, stěžít

z-
zhostit se, zkoumat, zkoušet, zpěčovat se, zpívat, zplihlý, zpotit se, zpověď, zpupný, způsob, zpytovat, ztepilý, ztopit (spálit i pokradmu ukrást), ztrácet, ztuhlý, ztěžka

POZOR NA CHYTÁKY:

sjednat (<i>mír, dohodu</i>)	zjednat (<i>nápravu, na práci</i>)
slézat (<i>odněkud dolů, popř. k sobě</i>)	zlézat (<i>hory</i>)
slíbat (<i>rtěnku, tzn. setřít ji tak</i>)	zlíbat (<i>od hlavy až k patě</i>)
smazat (<i>tabuli, setřít</i>)	zmazat (<i>umazat</i>)
sběh (<i>např. lidí</i>)	zběh (<i>dezertér</i>)
sběhlý (<i>ve smyslu seběhlý, shromážděný, např. lid</i>)	zběhlý (<i>zkušený, kdo dezertoval</i>)
sbít (<i>přítlouci k sobě</i>)	zbít (<i>ublížit někomu</i>)
shlédnout (<i>z okna dolů</i>)	zhlédnout (<i>spatřit, např. film, v zrcadle</i>)
správa (<i>starání se, např. majetku</i>)	zpráva (<i>informace</i>)
spravit (<i>opravit, např. kolo</i>)	zpravit (<i>informovat</i>)
směna (<i>výměna, střídání – ranní směna</i>)	změna (<i>např. počasí</i>)
stěžovat (<i>podávat stížnost</i>)	ztěžovat (<i>znesnadňovat</i>)
sužovat (<i>trápit</i>)	zužovat (<i>kalhoty</i>)
svolat (<i>schůzku, poradu</i>)	zvolat (<i>vykřiknout nahlas</i>)
svolit (<i>dovolit</i>)	zvolit (<i>vybrat ve volbách, řešení</i>)
skroutit (<i>kroucením spojit</i>)	zkroutit (<i>zkrřivit, překroutit – ruku</i>)
skosit (<i>soupeře, trávu</i>)	zkosit (<i>úhel</i>)
stéct/stéci (<i>po okapu</i>)	ztéci (<i>zdolat výstupem, dobýt útokem</i>)
strhat (<i>plakát</i>)	ztrhat (<i>dílo v recenzi, dobytek nákladem</i>)

6. Doplňte předponu s-/se-, z-/ze-

sjednotit, skloubit, sblížit se, zkombinovat, zocelit, zlidovět, zkoušet, zkoumat, zpěčovat se, zpověď, ztotožnit se s názorem, zprostit viny, ztropit skandál, ztrouchnivělé dřevo, svraštělý obličej, scvrklá jablka, sčesané vlasy, zpitvořený obličej, zpustlá krajina, zkomolit slovo, shrbená postava, zhlédnout zajímavou výstavu, sbil dvě prkna, stoh slámy shořel, jde to ztěžka, stěží se pohnul, strhal tapety, kritika ztrhala jeho vystoupení, zlevněné jízdne, nedal číšníkovi spropitné, shlížel z okna na ulici, hrany tělesa jsou zkoseny, houby byly těžko stravitelné, zjednal si respekt, nestěžuj si na situaci, vojenský zběh, je zběhlý v tomto oboru, sjednat návštěvu u právníka, zpravil mě o nenadálé změně, dohoda byla stvrzena podpisy, strávit prázdniny u moře, hádka se zvrhla v bitku, sužuje ho vleklá nemoc, shnilé ovoce, stéci po povrchu, ztéci hradby, neztěžuj mi situaci, setřel prach, epidemie skosila mnoho lidí, půjdeme zkratkou

Poznámka:

pravopis morfológický (i/y v koncokách podstatných jmen, přídavných jmen, tvary zájmen já) a interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí bude součástí dalších lekcí.

TESTOVÉ ÚLOHY**VÝCHOZÍ TEXT 1 K ÚLOHÁM 1 – 6**

(1) Okolo lesa pole lán,
 hoj jede, jede zase pán;
 na vraném bujném jede koni,
 vesele podkovičky zvoní,
 přímo k chaloupce.

a
 a
 b
 b
 c

A před chalupou s koně hop
 a na chalupu: klop, klop, klop!
 „Hola! otevřete, milí lidi,
 ať oči moje brzo vidí
 potěšení mé!“

Vyšla babice, kůže a kost:
 „Hoj, co nám nese vzácný host?“
 „Nesu ti, nesu v domě změnu,
 chci tvoji dceru za svou ženu,
 tu tvou nevlastní.“

(2) „Hoho, panáčku! Div a div!
 Kdo by pomyslíl jaktěživ?
 Pěkně vás vítám, vzácný hoste,
 však ani nevím, pane, kdo jste?
 Jak jste přišel k nám?“

„Jsem této země král a pán,
 náhodou včera zavolán:
 dám tobě stříbro, dám ti zlato,
 dej ty mně svoji dceru za to,
 pěknou přadlenu.“

Ach pane králi, div a div,
 kdo by se nadál jaktěživ?
 Vždyť nejsme hodny, pane králi,
 kéž bychom záslužněji stály
 v milosti vaší!

(K. J. Erben, Zlatý kolovrat)

VÝCHOZÍ TEXT 2

EPIZEUXIS - opakování stejného slova nebo slovních spojení za sebou v jednom verši.

1. **Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N).**

	ANO	NE	
1.1 Král přijel na černém koni.	☐	☐	ANO (vraný kůň = černý kůň)
1.2 Pán jede k chalupě poprvé.	☐	☐	NE
1.3 Pán přijel s určitým záměrem.	☐	☐	ANO
1.4 Žena brání sňatku nevlastní dcery a krále.	☐	☐	NE

2. **Rozhodněte o každé z možností, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N).**

	ANO	NE	
2.1 Text je psán vázaným veršem.	☐	☐	ANO
2.2 V textu se uplatňuje dialog.	☐	☐	ANO (dialog = rozhovor)
2.3 Rýmové schéma výchozího textu je AABBC.	☐	☐	ANO
2.4 Řečnická otázka se vyskytuje pouze v šesté sloce výchozího textu.	☐	☐	NE

3. **Vypište z výchozího textu slovo zhrubělé.** **babice**

4. **Vyberte správnou možnost.** (První a druhá sloka výchozího textu se nachází v první části (1) výchozího textu 1.)

- A) Epizeuxis se vyskytuje pouze v první sloce výchozího textu.
 B) Epizeuxis se vyskytuje pouze ve druhé sloce výchozího textu.
 C) Epizeuxis se nevyskytuje ani v první sloce, ani ve druhé sloce výchozího textu.
 D) **Epizeuxis se vyskytuje v první i ve druhé sloce výchozího textu.**

5. Vypište všechna **příslowce** z první části (1) výchozího textu 1.

zase, vesele, přímo, brzo

pozor! okolo je předložka (okolo lesa)

6. Napište počet slabik v posledním verši šesté sloky. **v milosti vaší! – 5 slabik**

7. Napište slovo, které odpovídá následujícímu zadání:

7.1 Hledané slovo je spisovné podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného tříslabičné, je příbuzné se slovem KOST a skloňuje se podle vzoru RŮŽE. **kostnice, kostice**

7.2 Hledané slovo je spisovné přídavné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného tříslabičné, je příbuzné se slovem KŮŽE a skloňuje se podle vzoru JARNÍ. **podkožní**

8. Seřadte jednotlivé části textu (A-E) tak, aby byla dodržena textová návaznost.

A) Úmrtí v necelých 35 letech mu vyneslo pověst mučedníka za české národní zájmy. Některé zmíněné Havlíčkovy postoje můžeme pozorovat v jeho následujícím epigramu věnovaném církvi, kterým uzavřeme naše krátké povídání o tomto význačném českém novináři, spisovateli, básníkovi a politikovi.

B) K. H. Borovský (1821-1856) ve svých 19 letech dobrovolně nastoupil do známého kněžského semináře v Klementinu, avšak brzy se stal jeho kritikem, nelíbily se mu poměry, které zde panovaly, ani chování církevních hodnostářů – kněží byli vedeni k pečlivému dodržování církevních tradic a starých pořádků.

C) Kromě půstu brojil i proti kněžskému celibátu, jenž je prý proti lidské přirozenosti a přírodě. Ohrazoval se proti tomu, že církev nežije v chudobě a ovládá lid nesmyslnými požadavky tak, jak zrovna potřebuje.

D) CO JEST BŮH?

Bůh jest ryba! Na to důvod mám:
tělo boží dovoleno nám
jako jiných vodních neviňátek
jíst a přijímati také v pátek.

E) Havlíček byl proto ze semináře rychle vyloučen. To, co zde zažil, zásadně otřásl jeho vírou a nadále pak vystupoval jako ostrý kritik celé římskokatolické církve a její zkorumpovanosti (např. církev zakazovala jíst v pátek maso, věřící měli držet půst, aby si připomněli smrt Ježíše Krista, který skonal na Velký pátek).

(Hospodářské noviny, 28. 7. 2006, upr.)

8.1 **B**   8.2 **E**   8.3 **C**   8.4 **A**   8.5 **D**

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 9

Zatímco v dením tisku probíhal spor o to, jak ostře mají strážníci vést boj proti tamějším chuligánům, došlo na ulici k výtržnosti a seběhlo se jako obvykle plno zvědavců, kteří se shlukli a brzičko začali nepěkně pokřikovat. Strážník Pistulka důrazně žádal, aby se zúčastnění čumilové rozešli, ale nikdo toho nedbal, navíc ho jistý výtečník kousl do ruky. Pistulka se hrozně rozlobil a běžel na stanici pro oficiální knihu starobylých zákonů používanou od nepaměti. Sfoukl vrstvu prachu a masivně kýchl, jelikož ho dennodenně trápily všemožné alergie. Na ulici se mezitím sypali posměšky ze všech stran a zlotřilci si vzájemně dokazovali, kdo z nich je ten nejzlotřilejší a má nejšerednější návyky, třeba plivat z výšky chodcům na hlavu a hrát o pohlavky, štulce, herdy a facky, každý chtěl zvítězit.

(N. Nosov, Neználek ve Slunečném městě, upr.)

9. Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně. **denním, rozlobil, sypaly, zvítězit**

VÝCHOZÍ TEXT 1 K ÚLOHÁM 10 – 16

- (1) Chcete psa, ale bojujete s alergiemi? Možná máme řešení! Xiaomi představuje Cyberdog, robotického psa, který zvládá následovat člověka, skákat, tancovat, a dokonce se dá programovat. Jaký je Cyberdog v akci a co všechno umí? To jsme si vyzkoušeli, když navštívil redakci Ábíčka. Rozhodně po sobě nenechal žádné loužičky!
- (2) „Xiaomi Cyberdog druhé generace je 37 centimetrů vysoký psík, který se dá ovládat pomocí aplikace v mobilu. Ale má také vlastní autonomní ovládání, takže zvládne následovat člověka a doprovázet ho jako skutečný pes - jako by byl na virtuálním vodítku,“ říká Honza Kužník. „Skáče, běhá, dělá kliky, sportuje, dává pac, tancuje...“
- (3) Cyberdog je zatím určen jenom pro čínský trh, ale evropská lokalizace se připravuje. Až na ***** dojde, robopes může posloužit i jako pomůcka výuky programování. „To znamená, že mu naprogramujete, jakou sekvenci kroků a triků má udělat,“ dodává Honza. Chcete vědět, co ještě umí či co třeba dovede s kamerou? A na co má další senzory? To všechno prozrazuje video magazín Ábíčko. *(abicko.cz, Video magazín časopisu ABC, 06/2024)*

VÝCHOZÍ TEXT 2

PŘÍSTAVEK – volně připojený shodný přívlastek, který jiným způsobem pojmenovává totéž, co předcházející větný člen. *(Jan Neruda, český básník a spisovatel, žil na Malé Straně v Praze.)*

10. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

	A	N	
10.1 Robotický pes Cyberdog byl osobně přítomen v kanceláři časopisu ABC.	☐	☐	ANO
10.2 Robotický pes Cyberdog se dá ovládat pouze pomocí aplikace v mobilu.	☐	☐	NE
10.3 Robotického psa Cyberdoga si mohou Evropané už nyní objednat z Číny.	☐	☐	NE
10.4 Robotický pes Cyberdog umí naučené triky a lze ho dál naprogramovat.	☐	☐	ANO

11. Vyberte možnost, která nejlépe odpovídá VÝCHOZÍMU TEXTU 1.

- A) Výchozí text je ukázkou uměleckého textu. *(estetická funkce: poezie, drama – divadelní hra, próza – např. román, pohádka, povídka, pověst)*
- B) Výchozí text je ukázkou publicistického textu.** *(reportáž, zpráva, komentář, recenze, interview)*
- C) Výchozí text je ukázkou odborného textu. *(odborný popis, popis pracovního postupu, výklad, přednáška)*
- D) Výchozí text je ukázkou administrativního textu. *(životopis, žádost, stížnost, úřední dopis, objednávka)*

12. Kterou z následujících možností je nutné doplnit na vynechané místo (*****) ve VÝCHOZÍM TEXTU 1, aby byl příslušný větný celek gramaticky správný?

- A) něj   B) ní   **C) ni**   D) ji

13. Z podrženého větného celku ve třetí části VÝCHOZÍHO TEXTU 1 vypište větu hlavní **Chcete vědět** a určete druh vedlejších vět. **2VV předmětná, 3VV předmětná**

14. Přímá řeč se ve VÝCHOZÍM TEXTU 1:

- A) nevyskytuje
- B) vyskytuje ve všech třech částech
- C) vyskytuje v části jedna, v částech dva a tři se nevyskytuje
- D) vyskytuje v částech dva a tři, v části jedna se nevyskytuje**

15. Vypište z první části VÝCHOZÍHO TEXTU 1 přístavek. **robotického psa**
Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

16. Která z uvedených možností nejlépe odpovídá nadpisu pro VÝCHOZÍ TEXT 1?

- A) Bojujete s alergiemi? Kupte si robotického psa.
- B) Naučte svého psa triky, které zvládne robotický pes Cyberdog.
- C) Robotický pes v redakci Ábíčka. Vyzkoušeli jsme, co umí Cyberdog 2.**
- D) Nová pomůcka pro výuku programování – robotický pes Cyberdog.